

- 4) Direktiivin 2004/38 30 artiklassa jäsenvaltiot veloitetaan toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta asianomainen ymmärtää mainitun direktiivin 27 artiklan 1 kohdan nojalla tehdyn päätöksen sisällön ja seuraukset, mutta siinä ei edellytetä, että tällaisesta päätöksestä ilmoitetaan hänelle kielellä, jota hän ymmärtää tai jota hänen voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän, kun hän ei ole pyytänyt tällaista ilmoitusta.

(¹) EUVL C 211, 13.6.2016.

Unionin tuomioistuimen tuomio (toinen jaosto) 20.9.2017 (ennakkoratkaisupyyntö, jonka on esittänyt Curtea de Apel Oradea – Romania) – Ruxandra Paula Andriciuc ym. v. Banca Românească SA

(Asia C-186/16) (¹)

(Ennakkoratkaisupyyntö — Kuluttajansuoja — Direktiivi 93/13/ETY — Kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot — 3 artiklan 1 kohta ja 4 artiklan 2 kohta — Sopimusehtojen kohtuuttomuuden arvioiminen — Ulkomaanvaluutan määräinen luottosopimus — Kokonaan kuluttajan vastuulla oleva valuutariski — Osapuolten sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien välinen huomattava epätasapaino — Ajankohta, joka otetaan huomioon arvioitaessa epätasapainoa — Käsitteen ”laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi” ulottuvuus — Pankin toimittamien tietojen taso)

(2017/C 382/24)

Oikeudenkäyntikieli: romania

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin

Curtea de Apel Oradea

Pääasian asianosaiset

Valittajat: Ruxandra Paula Andriciuc ym.

Vastapuoli: Banca Românească SA

Tuomiolauselma

- 1) Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY 4 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että tässä säännöksessä tarkoitettu käsite ”sopimuksen pääkohde” kattaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen ulkomaanvaluutan määräiseen luottosopimukseen otetun sopimusehdon, josta ei ole erikseen neuvoteltu ja jonka mukaan laina on maksettava takaisin samassa ulkomaanvaluutassa, jossa se on otettu, jos tässä sopimusehdossa vahvistetaan sopimuksen olennainen suoritus, joka määrittää tätä sopimusta. Tätä sopimusehtoa ei voida siten pitää kohtuuttomana, jos se on laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi.
- 2) Direktiivin 93/13 4 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että vaatimus, jonka mukaan sopimusehto on laadittava selkeästi ja ymmärrettävästi, merkitsee luottosopimusten yhteydessä sitä, että finanssilaitosten on annettava lainanottajille riittävät tiedot, jotta lainanottajat voivat tehdä niiden pohjalta perusteltuja ja harkittuja päätöksiä. Tämä vaatimus edellyttää kuluttajan ymmärtävän sekä muodollisesti että kieliopillisesti ehdon, jonka mukaan laina on maksettava takaisin samassa ulkomaanvaluutassa, jossa se on otettu, mutta hänen on myös ymmärrettävä sen konkreettinen merkitys siten, että tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja voi paitsi olla tietoinen siitä mahdollisuudesta, että ulkomaanvaluutan, jonka määräisenä laina on otettu, arvo voi nousta tai laskea, myös arvioida, mitä mahdollisesti merkittäviä taloudellisia seurauksia tällaisesta ehdosta aiheutuu hänen taloudellisille velvoitteilleen. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on suorittaa tämän edellyttämä selvitys.

- 3) Direktiivin 93/13 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että sopimusehdon kohtuuttomuutta on arvioitava kyseessä olevan sopimuksen tekohetken kannalta ja ottaen huomioon kaikki seikat, joista elinkeinonharjoittaja saattoi olla sopimuksen tekohetkellä tietoinen ja jotka olivat omiaan vaikuttamaan tämän sopimuksen myöhempään täyttämiseen. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida, onko tässä säännöksessä tarkoitettu epätasapaino mahdollisesti olemassa, ottaen huomioon kaikki pääasian olosuhteet sekä erityisesti elinkeinonharjoittajan, nyt käsiteltävässä asiassa pankin, asiantuntemus ja perehtyneisyys valuuttakurssien mahdollisiin vaihteluihin ja ulkomaanvaluutan määräisen lainan ottamiseen sisältyviin riskeihin.

⁽¹⁾ EUVL C 243, 4.7.2016.

Unionin tuomioistuimen tuomio (ensimmäinen jaosto) 20.9.2017 (ennakkoratkaisupyyntö, jonka on esittänyt Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha – Espanja) – Elecdey Carcelen SA (C-215/16), Energías Eólicas de Cuenca SA (C-216/16), Iberenova Promociones SAU (C-220/16) ja Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA (C-221/16) v. Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha

(Yhdistetyt asiat C-215/16, C-216/16, C-220/16 ja C-221/16) ⁽¹⁾

(Ennakkoratkaisupyyntö — Ympäristö — Tuulivoimalla tuotettu sähkö — Direktiivi 2009/28/EY — Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistäminen — 2 artiklan toisen kohdan k alakohta — Tukijärjestelmä — 13 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan e alakohta — Hallinnolliset maksut — Direktiivi 2008/118/EY — Valmisteveroja koskeva yleinen järjestelmä — 1 artiklan 2 kohta — Erityistarkoituksissa kannettavat muut välilliset verot — Direktiivi 2003/96/EY — Energiatuotteiden ja sähkön verotus — 4 artikla — Energiatuotteiden vähimmäisverotaso — Sähköntuotantoon käytettäviin tuulivoimaloihin kohdistuva maksu)

(2017/C 382/25)

Oikeudenkäyntikieli: espanja

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin

Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha

Pääasian asianosaiset

Valittajat: Elecdey Carcelen SA (C-215/16), Energías Eólicas de Cuenca SA (C-216/16), Iberenova Promociones SAU (C-220/16) ja Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA (C-221/16)

Vastapuoli: Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha

Tuomiolauselma

- 1) Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta 23.4.2009 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/28/EY ja erityisesti sen 2 artiklan toisen kohdan k alakohtaa ja 13 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan e alakohtaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännöllä, jossa säädetään sähköntuotantoon käytettäviin tuulivoimaloihin kohdistuvasta maksusta.